BEKOGR

Kommunernas konstgräsnätverk

Kommunernas Konstgräsnätverk

Göteborgs Stad

UMEÅ KOMMUN

Malmö stad

Stockholms stad

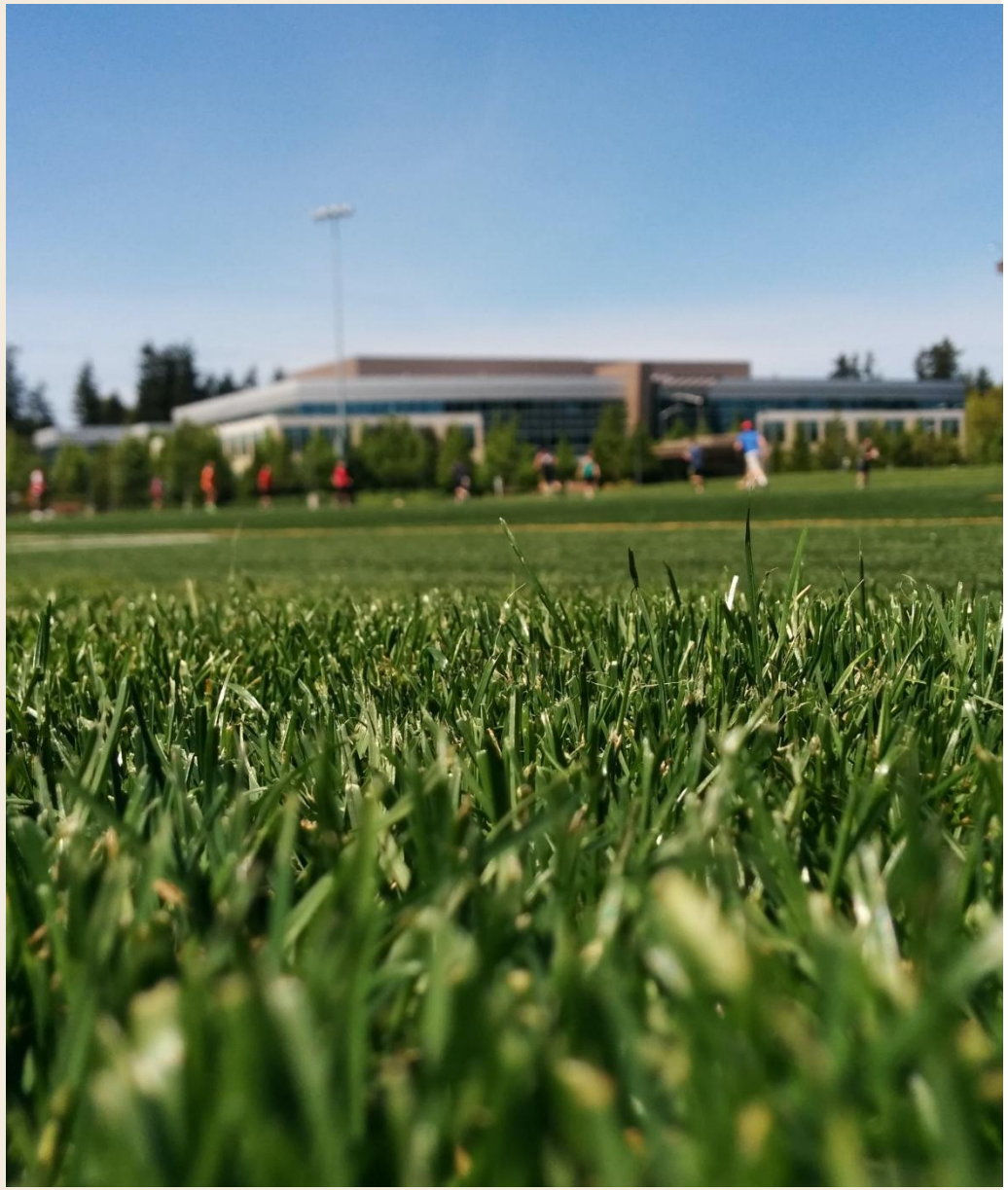

Agenda:

BEKOGR
Kommunernas konstgräsnätverk

10.00-10.10 Välkommen

10.10-10.40 ESTC presenterar läget från marknaden och Branschen (på engelska)

10.40-10.45 Upphandling – Hur marknaden rör sig framåt

10.45-10.55 ADDA berättar om läget på DISet och upphandlingar de genomfört

10.50-10.55 Pause

10.55- 11.15 Erfarenhetsutbyte – vilka frågor är viktigast nu, vad kan vi samverka kring, vad saknas för kunskap?

11.15-11.25 Uppsamling

11.25-11.35 Boverkets regeringsuppdrag -Enkel guide kring kommunal omställning av konstgräsplaner

11.35- 11.50 Erfarenhetsutbyte –Goda exempel -Non-infill och nya material

11.50-12.00 Uppsamling och avslut

Innovationsdrivande styrmedel

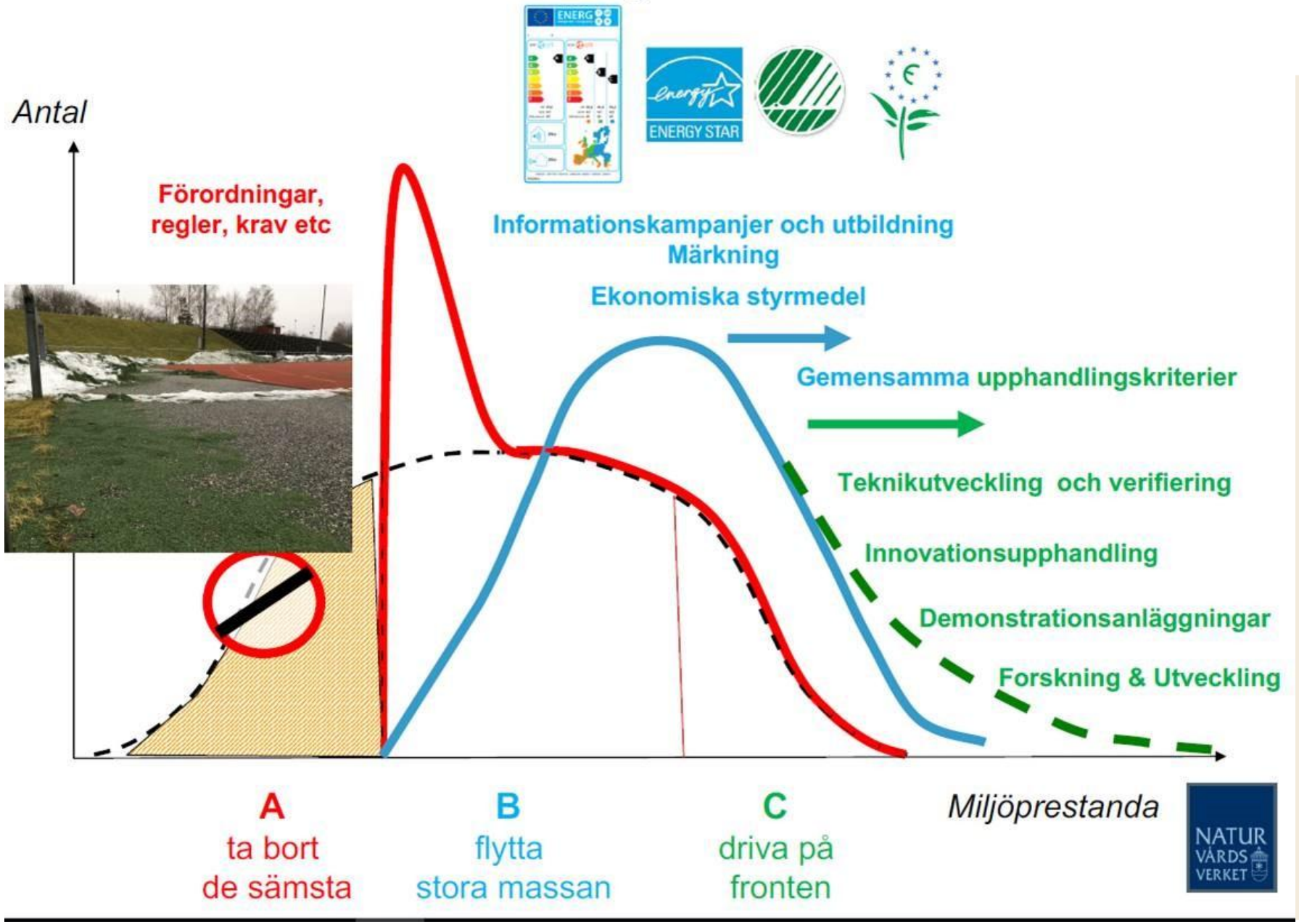

Hur långt har vi kommit?

Tillsammans har vi drivit på fronten för att skapa hållbar, resurseffektiva och giftfria konstgräs och skapa en mer miljömedveten sport och idrott.
Samtidigt som tillgängligheten har ökat!

Uppföljning: aktuella händelser och trender

BEKOGR
Beställargrupp konstgrä

Hur långt har vi kommit sedan –EU's förbud mot mikroplastbaserade fyllnadsmaterial beslutades den 1 [illegible]ber 2023 gälla den 15 oktober 2031.

Snabb teknikutveckling inom konstgräs:

- Övergången från sandplaner till mer hållbara alternativ av ”alternativa infill eller helt utan infill”
- Konstgrässystem utan infill –*på marknaden och många leverantörer levererar dessa system men fortsatt utveckling*
- Sand med cirka 1 procent cellulosabaserad beläggning, eventuellt cellulosaacetat –*redan etablerat och en leverantör*
- Förbättrade biobaserade infillmaterial, *marknaden växer så det knakar till exempel kork, Lionfill, Pinefill etc.*
- Solida sviktlager av 100 procent återvunnet material – *etablerade på marknaden*
- Design för återvinning, till exempel termoplaster och monomaterial –*enstaka på Europeiska marknaden men inga i Sveri*

Källa: 2022-2023 genomförde KTH en studie kring
”MILJÖOPTIMERING AV KONSTGRÄSPLANER OCH KUNSKAPSSAMMANSTÄLLNING ÖVER ALTERNATIVA INFILLSMATERIAL FÖR KONSTGRÄSPLANER”

HTTPS://BEKOGR.SE/WP-CONTENT/UPLOADS/2023/05/MILJOOPTIMERING-AV-KONSTGRASPLANER-OCH-KUNSKAPSSAMMANSTALLNING-OVER-ALTERNATIVA-INFILLSMATERIAL-FOR-KONSTGRASPLANER__FINAL.PDF

Sekundära mikroplaster: Förklaringar till skillnader i fiberförlust

BEKOGR
Beställargrupp konstgräs

- Förklaringar till skillnader i fiberförlust
- Sämre kvalitet på konstgräset och bristande UV-skydd leder till snabbare åldrande av fibrerna.
- Fysisk åldring sker alltid. Fibrer bryts lättare på äldre planer.
- Fiberförlust kan även förekomma från nya planer – tvätt före första användning kan därför vara viktigt.
- Sandinfill kan förkorta fibrernas livslängd.
- Polyuretanbacking verkar vara mekaniskt mer stabil än SBR-latex.
- Långvarig exponering för vatten kan påverka backing negativt.
- Infästningen mellan fibrer och backing är en kritisk punkt.LDPE-backing är hållbar, men kan förbättras.
- Tvinnade fibrer, i stället för bindtrådar, fungerar ofta bättre mekaniskt.
- Rätt mängd sand/filler bör användas för att minimera fiberslitage.
- Sanden bör vara tvättad, rundad, medelstor och jämn i storlek.
- Skötseln är viktig: borsta, luckra upp och fördela infill regelbundet.

Bara
pla
matta
inte
fi

KÄLLA ”MILJÖOPTIMERING AV KONSTGRÄSPLANER OCH KUNSKAPSSAMMANSTÄLLNING ÖVER ALTERNATIVA INFILLSMATERIAL FÖR KONSTGRÄSPLANER”

Boverkets rapport i ett stycke

Ökad tillgång till idrottshallar och annan plats för idrott · Första delredovisningen, 2026

Boverkets budskap för kommunernas konstgräsarbete:

- Börja med behovet -**vilka ska nås och hur ska planen användas?**
- Planera tidigt tillsammans -**idrott, samhällsbyggnad, skola, fastighet och drift**.
- Se hela livslängden -**renovering, nyttjande, underhåll och uppföljning**.
- Bedöm både **samhällsnytta och miljöbelastning**.

Boverkets första delredovisning visar att idrott och fysisk aktivitet ofta kommer in för sent i kommunernas planering och sällan hanteras strategiskt. Boverket vill därför utveckla stöd som följer hela kedjan: från behovsanalys och lokalisering till renovering, drift och underhåll. Utgångspunkten är att kommunen först ska fråga vilka behov och samhällsutmaningar en plats för idrott ska möta. Tillgång handlar också om vilka som faktiskt kan använda platsen och delta i verksamheten. Rapporten är en inledande problembild; det konkreta stödet ska utvecklas vidare.

Det betyder att en konstgräsplan behöver ses som ett kommunalt planeringsbeslut, inte bara ett byte av matta eller fyllnadsmaterial i et omställningsarbete till hållbara konstgräsplaner. Kommunen behöver väga funktion och nyttjande mot drift, livslängd, kostnader och miljöpåverkan. Det är en tolkning av Boverkets resonemang – rapporten behandlar inte konstgräsets materialval eller mikroplast specifikt.

Källa: Boverket, Ökad tillgång till idrottshallar och annan plats för idrott, Rapport 2026:18
https://www.boverket.se/globalassets/publikationer/dokument/2026/rapport-okad-tillgang-till-idrottshallar-och-annan-plats-for-idrott.pdf

Boverket: från idrottsanläggning till samhällsplanering

Rapport 2026:18

Regeringsuppdraget flyttar fokus från enskilda byggprojekt till behov, tillgång, användning och långsiktig samhällsnytta

CENTRAL PROBLEMBILD

Idrott och fysisk aktivitet kommer ofta in för sent i kommunernas planprocesser – och hanteras sällan strategiskt.

Boverkets utgångspunkt:

Börja med vilka problem och samhällsutmaningar som ska lösas – inte med vilken anläggning som ska byggas.

→ Idrott blir en del av kommunens långsiktiga utveckling, inte en separat lokalfråga.

1 Behov före lösning

Tidiga behovsanalyser och lokalisering ska kopplas till de samhällsutmaningar kommunen vill lösa.

2 Hela livscykeln

Planering, investering, användning, drift och underhåll behöver hanteras som en sammanhängande process.

3 Samhällsnytta

Ökad rörelse, delaktighet, trygghet, jämställdhet, beredskap och civilt försvar ska vägas in.

Den sammanhängande planeringskedjan

Behov	Lokalisering	Planering	Investering	Användning	Drift
Vilka grupper och problem?	Var skapas bäst tillgång?	Funktion, trygghet, samnyttjande	Nybyggnad / renovering	Faktisk tillgång och deltagande	Långsiktighet och underhåll

Boverket ger ramen: behov → tillgång → användning → långsiktig samhällsnytta.

Källa: Boverket, Ökad tillgång till idrottshallar och annan plats för idrott, Rapport 2026:18
https://www.boverket.se/globalassets/publikationer/dokument/2026/rapport-okad-tillgang-till-idrottshallar-och-annan-plats-for-idrott.pdf

Vad betyder Boverkets perspektiv för konstgräs?

Omställningen blir att gå från teknik- och materialval – den blir en del av kommunens samlade planering av platser för idrott

1 Behov & tillgång

- Vilka grupper ska nås?
- Hur används planen i dag?
- Vilka tider och funktioner saknas?

2 Befintligt först

- Kan nyttjandet öka?
- Kan planen renoveras eller optimeras?
- Behövs verkligen nyinvestering?

3 Funktion & system

- Rätt krav på rätt plan.
- Matta, infill, sviktpad, drift och underbyggnad ses som ett system.
- Teknikvalet kommer efter behovsanalysen.

4 Samhällsnytta & uppföljning

- Följ inte bara spelbarhet och miljö.
- Mät även nyttjande, tillgänglighet, livscykelkostnad och social nytta.

Nyckelförflyttning: från “vilket konstgrässystem ska vi köpa?” till “vilken funktion och samhällsnytta behöver platsen skapa – och vilket system klarar det bäst?”

Källor: Boverket Rapport 2026:18; BeKoGr, Guide för kommunal omställning av konstgräsplaner, 27 aug 2026
https://www.boverket.se/globalassets/publikationer/dokument/2026/rapport-okad-tillgang-till-idrottshallar-och-annan-plats-for-idrott.pdf

Från Boverket till kommunal omställning av konstgräs – samma logik, konkret beslutsprocess

Samma logik – men översatt till konkreta beslut om kommunens konstgräsbestånd

BOVERKET – samhällsplaneringsnivån

Behov
Vilka grupper / problem?

Lokalisering
Var skapas bäst tillgång?

Planering
Funktion och samnyttjande

Investering
Ny / ombyggnad

Användning
Faktiskt deltagande

Drift
Underhåll och livslängd

översätts till

Guiden – kommunens beslutsprocess för konstgräs

1. **Behov & nuläge**
   Vilka behov finns och vad har vi?
2. **Funktion**
   Vilken roll ska planen fylla?
3. **Risk**
   Regelverk, miljö, klimat, drift, ekonomi
4. **Alternativ**
   Jämför systemlösningar teknikneutralt
5. **Regionalt lärande**
   Benchmarking och erfarenheter
6. **Dialog**
   Förening, skola, drift, miljö, upphandling
7. **Strategi & investering**
   Prioriteringar och investeringsväg
8. **Upphandling & uppföljning**
   Krav, kontroll och lärande över tid

Tillgång till idrott och större samhällsnytta – med lägre miljö- och klimatpåverkan över hela livscykeln.

Källor: Boverket Rapport 2026:18; BeKoGr, Guide för kommunal omställning av konstgräsplaner, 27 aug 202
https://www.boverket.se/globalassets/publikationer/dokument/2026/rapport-okad-tillgang-till-idrottshallar-och-annan-plats-for-idrott.pdf
6

Gott exempel: Skellefteå kommun och non-infill

BEKOGR
Beställargrupp konstgräs

- Skellefteå berättade om sin non-infill plan som de haft i ca 4-5 år. Till en början var brukarna väldigt skeptiska men i ta användning så har de blivit mer positiva och nöjda. David Jonsson menar att man behöver tid för planen att sätta sig o får vänja sig.

- Ser positivt då utvecklingen gått framåt sedan de anlade sin plan.

17 september Naturvårdsverket har ett webinarium kring Tillsyn och konstgräs

24 september konstgrässemiarium i Oslo

12 november: Konferens om idrottsanläggningar och idrottsmiljöer - Linköpings kommun

Nästa möte planeras den 25 november och det skulle kunna vara en slutkonferens i tex Malmö där vi också bjuder in forskning, leverantörer

Förslag kom fram om att ADDA skulle genomföra en punkt på Träffpunkt Idrott 2027 kring upphandling i syfte med att fler ska bli insatta i frågan.

www.bekogr.se

SVENSK STANDARD

SS-EN 15330-5:2025

Golvmaterial — Sportbeläggningar — Konstgräs för utomhusbruk - Del 5: Specifikation för fyllnadsmaterial

Surfaces for sport areas — Synthetic turf and textile sports surfaces — Part 5: Specification for infill materials

SIS Svenska Institutet för Standarder

Language: engelska/English

Utgåva: 1

EUROPEAN STANDARD
NORME EUROPÉENNE
EUROPÄISCHE NORM

DRAFT
prEN 15330-6

July 2025

ICS 97.220.10

English Version

Surfaces for sports areas - Synthetic turf sports surfaces - Part 6: Specification for synthetic turf carpets

Sols sportifs - Sols sportifs en gazon synthétique - Partie 6 : Spécifications pour les tapis de gazon synthétique

Sportböden - Sportflächen aus Kunststoffrasen - Teil 6: Spezifikation für Kunstrasenteppiche

This draft European Standard is submitted to CEN members for enquiry. It has been drawn up by the Technical Committee CEN/TC 217.

If this draft becomes a European Standard, CEN members are bound to comply with the CEN/CENELEC Internal Regulations which stipulate the conditions for giving this European Standard the status of a national standard without any alteration.

This draft European Standard was established by CEN in three official versions (English, French, German). A version in any other language made by translation under the responsibility of a CEN member into its own language and notified to the CEN-CENELEC Management Centre has the same status as the official versions.

CEN members are the national standards bodies of Austria, Belgium, Bulgaria, Croatia, Cyprus, Czech Republic, Denmark, Estonia, Finland, France, Germany, Greece, Hungary, Iceland, Ireland, Italy, Latvia, Lithuania, Luxembourg, Malta, Netherlands, Norway, Poland, Portugal, Republic of North Macedonia, Romania, Serbia, Slovakia, Slovenia, Spain, Sweden, Switzerland, Türkiye and United Kingdom.

Recipients of this draft are invited to submit, with their comments, notification of any relevant patent rights of which they are aware and to provide supporting documentation.

Warning : This document is not a European Standard. It is distributed for review and comments. It is subject to change without notice and shall not be referred to as a European Standard.

EUROPEAN COMMITTEE FOR STANDARDIZATION
COMITÉ EUROPÉEN DE NORMALISATION
EUROPÄISCHES KOMITEE FÜR NORMUNG

CEN-CENELEC Management Centre: Rue de la Science 23, B-1040 Brussels

© 2025 CEN All rights of exploitation in any form and by any means reserved worldwide for CEN national Members.

Ref. No. prEN 15330-6:2025 E

Carpet Quality

Under development – CEN Formal Vote later 2026

- Yarn quality
  - Yarn strength
  - Resistance to mechanical abrasion – fibre wear
  - Resistance to UV degradation
- Tuft anchorage
- Yarn anchorage
- Carpet strength
- Dimensional stability
- Joint strength
- Water permeability
- Toxicology - Limits on PAH, chemical migration and environmental leaching
- Recycled material content
- Recyclability rating

Viktigaste frågorna framåt??

Upphandling

Miljöfrågor ex:

- *åtgärder för minskad spridning av microplaster*
- *återvinning/avfallshantering*
- *val av infill mm*
- *Dagvattenhantering*

Drift och spelbarhetsfrågor

Erfarenhetsutbyte kring val av pad, gräs, infill mm. Funktion vid olika temperaturer, erfarenheter vid drift, upplevelse från spelare osv

Dela med sig av tester och lärdomar från drift och underhåll

- *Innovationer och utveckling på marknaden*
- *Omvärldsbevakning och vidareutbildning*

- *Kommunikation*

Strategi och alternativ - för att lösa frågan gällande mikroplast samt klimat.

Även kunskapsutbyte gällande upphandlingar etc.

Omvärldsbevakning – Leverantörs och EU överblick kring frågan

Samsyn och tillsammans är vi starkare. Kommuner blir starka tillsammans och kan sätta press på tillverkare och leverantörer.

Gemensamma upphandlingar? Gemensam press!

Kunskapsbank/kunskapsöversikt. Vad testas, vad fungerar, vad finns det för nytt som är på gång. Låt oss inte begå samma misstag

Gemensam dialog och samverkan med tex naturvårdsverket, leverantörer, forskare. Vi är ingång för andra organisationer och blir en attraktiv grupp att samverka med då vi är många.

Avfallet den svåra frågan:- Avfallshierarkin för konstgräs

Behåll värdet så högt upp i hierarkin som möjligt.

1. Förebygg & förläng livslängd — Rätt behov • rätt kvalitet • reparation • längre användning

2. Återbruk — Matta • sviktpad • sand • granulat när funktion och säkerhet tillåter

3. Materialåtervinning — Demontering • sortering • spårbarhet • rena fraktioner

4. Energiåtervinning — När materialåtervinning inte är tekniskt eller praktiskt möjlig

5. Bortskaffande — Undvik deponi och okontrollerade materialflöden

Princip: planera slutskedet redan när systemet upphandlas.